

ПРОБЛЕМИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В АГРОТУРИСТИЧНИХ ГОСПОДАРСТВАХ

В. В. Липчук, д. е. н., проф., член-кор. НААНУ, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів, Україна

Н. В. Липчук, к. е. н., доц., Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів, Україна

Агротуризм є однією форм туризму в сільській місцевості, а також способом диверсифікації діяльності господарюючих тут сільськогосподарських суб'єктів. Агротуристичні господарства – це один з видів селянських господарств, які займаються сільським господарством і одночасно надають туристичні послуги. Агротуристичне господарство відрізняється від класичного селянського господарства методами ведення і управління, структурою і інтенсивністю виробництва, землекористуванням. Стан землекористування в агротуристичних господарствах обумовлюється:

1. Особливостями, які відрізняють агротуризм від традиційного туризму;
2. Взаємовідношенням аграрного виробництва та туризму в селянському господарстві.

Щодо відмінностей агротуризму від інших його форм, то такими треба визнати:

- можливість задоволення людської потреби, пов'язаної з практичною участю у процесі виробництва їжі, у житті сільської родини та сільської громади;
- можливість задоволення пізнавальних потреб людини у сфері сільськогосподарського виробництва чи етнографії.
- можливість задоволення емоційних потреб, що полягає в бажанні безпосереднього контакту з домашніми тваринами, продуктами рослинного і тваринного походження, продуктами переробки, задоволення

потреби відчутти сільську ідилію, пов'язану з сільською атмосферою, тишею, звуками чи навіть запахами села та ферма.

Відношення між безпосереднім сільськогосподарським виробництвом і агротуристичними послугами, що формуються в рамках селянського господарства, можуть бути комплементарними, суплементарними (додатковими), конкурентними або навіть антагоністичними [1].

Сумплементарний (взаємодоповнюючий) зв'язок проявляється в структурній цілісності аграрної і туристичної діяльності. Основною метою діяльності господаря, а відповідно і організації землекористування, стає повне задоволення попиту споживачів на туристичний продукт за обсягом, структурою і якістю та задоволення потреб власної сім'ї в продуктах харчування. Крім того, туристи часто виступають покупцями вирощеної ї продукції. Відповідно до цього формується структура земельних угідь та посівних площ.

Дослідження показують, що не всі агротуристичні господарства виробляли основну сировину, необхідну для харчування людини, значну частку продукції вони закупували в сусідніх чи інших місцевих господарств. В багатьох таких господарствах в структурі посівних площ малу частку займають овочеві культури, їх асортимент обмежений, відсутні пряні рослини. Більшість господарств не займається тваринництвом, крім дрібного. Враховуючи пізнавальні мотиви туристів таке господарство повинно бути багатoproфільним та враховувати, що харчування стає ключовим елементом сільського туристичного продукту та одним з важливих мотивів вибору того чи іншого місця та виду відпочинку.

Додатковий зв'язок між аграрним виробництвом та туризмом в агротуристичних господарства проявляється в позитивному впливі агротуризму на сільське господарство, зокрема щодо залучення додаткових ресурсів саме у сільське господарство, що може привести до зміни асортименту вирощуваної продукції, а відповідно і змін в площах землекористування, як наявних, так і залучених.

Разом з тим, аграрний туризм може виступати конкурентною силою в стосунку до сільського господарства. Проявляється це в вилученні землі із сільськогосподарського обороту на туристичні цілі (зведення додаткового житла, побудова спортмайданчиків, майданчиків для дитячих забав тощо). Крім того, в останні роки в Європі, і зокрема Україні, проявляється тенденція переорієнтації дрібних селянських господарств із сільськогосподарської діяльності виключно на туристичну [2, с.127]. Дослідження показують, що серед основних причин відмови від сільськогосподарської діяльності власники господарств вказують на низьку якість ґрунтів. Саме це можна вважати за ключову передумову необхідності вдосконалення як правової бази діяльності агротуристичних господарств, так і методів планування та використання територій.

Література.

1. Sznajder, M., Przebórska, L. Agroturystyka. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne. 2006. 257 s.
2. Липчук В., Липчук Н. Агротуризм: організаційно-економічні засади розвитку. Монографія. Львів. СПОЛОМ. 2008. 160 с.